

Uvod

racije, počelo svih stvari. Pritom Aristotel upozorava i na srodnost pitagorovskog broja i Platonove ideje, s time da tvrdi da su Platonove ideje odvojene od stvari, dok su pitagorovski brojevi neodvojeni od stvari. Petrić u svojoj obrani inzistira prije svega na enigmatičnosti pitagorovskih učenja. Zagonetne su pitagorovske poslovice, a jednako tako su zagonetka i alegorija i pitagorovski brojevi: *monada*, *tetraktys* i drugi. To nisu *brojevi kojima računamo*, nego forme stvari. Stoga nije u pravu Aristotel kad tvrdi da su Platonove ideje odvojene od stvari, a pitagorovski brojevi neodvojeni, jer su i pitagorovski brojevi odvojeni od stvari.

Ovom knjigom završava Petrićevo pobijanje Aristotelove kritike predsokratovaca. Osnovna misao Petrićeva pobijanja jest shvaćanje da predsokratovci nisu filozofi prirode. Empedoklo, Anaksagora i Demokrit, jednako kao i Ksenofan, Parmenid i pitagorovci teolozi su; oni govore o Bogu i božanskom. Aristotelova ih kritika premješta iz transcendentnog područja u immanentno, od pitanja o Bogu na pitanja o biću i o prirodi; time Aristotel čini upravo ono što je sam smatrao pogreškom u zaključivanju – on čini pogrešku *prelaska ili preskoka iz roda u rod*.

Ta interpretacija predsokratovaca pokazuje jasne novoplatoničke karakteristike i jedno shvaćanje filozofije koja je izvorno mudrost o božanskom – *pia philosophia*. Aristotelova »racionalistička« kritika neprimjereno svodi teološku tematiku na prirodno-filozofsiju; bit je, po Petriću, Aristotelove kritike – *nerazumijevanje* onoga o čemu se zapravo radi u filozofiji predsokratovaca.

Ipak Petrić mora priznati da ne može riješiti sve Aristotelove objekcije, jer su od predsokratovaca ostali samo fragmenti. Karakteristično je također da se Petrić ne osvrće na Aristotelovu kritiku Heraklita i sofista, jer je očito, kao platoničar, drži prihvatljivom.

Četvrta, peta, šesta i sedma knjiga posvećene su Aristotelovoj kritici Platona, odnosno Petrićevoj kritici Aristotelove kritike Platona.

Četvrta knjiga trećeg sveska sigurno je filozofski najznačajnija knjiga u tom svesku, a među najznačajnijima u cijelim *Peripatetičkim raspravama*. U naslovu je naznačena tema: usporedba i neslaganje platonske dijalektike s aristotelovskom; za *dijalek-*